DAILY
اراده
د افغان نړۍ د ملي حقوقو مرکز ملي هلوکه ورځپاڼه

سال ششم شماره ۱۰۴
شماره مسلسل ۹۷۱
دوشنبه ۱۴ حمل ۱۳۸۵ هـ . ش
۴ ربیع الاول ۱۴۲۷ هـ ق
3 April, 2006

PROPERTY OF ACKU
AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

ټن به ولسي جرګه د کابینې وزیرانو ته د رایو ورکول پیل کړي

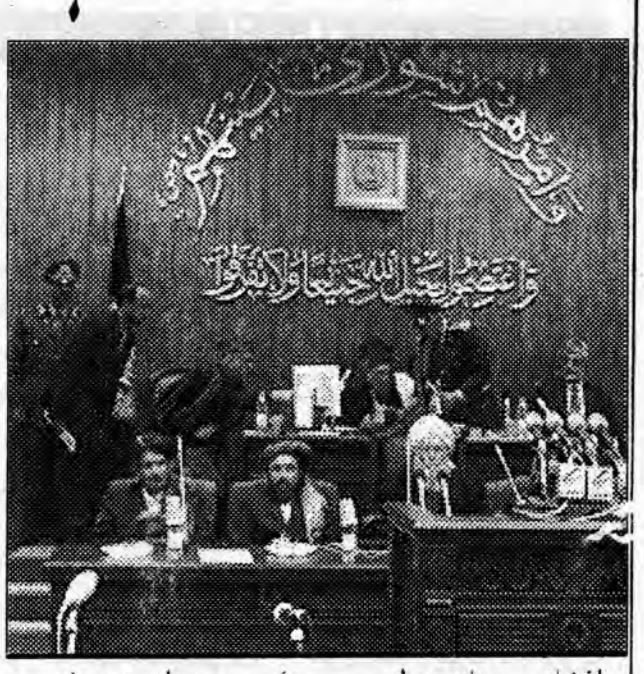

د افغانستان د ولسي جرګې د غړي د جمهور رئیس وړاندې شوی کابینې ته د رای ورکولو لپاره تیاری نیولي. د افغانستان د ولسي جرګې د مطبوعاتي دفتر یوه مسئول حسیب الله نوری څرګنده کړه چې د وکیلانو د بحث او خبرو اترو پرون موضوع تر ډیره بریده د وړاندې شوی کابینې د وزیرانو پیژندنه او په تیرو وختونو کې دهغوی کړې کارونه وو. دده په خبرو د نوی کابینې د وزیرانو بیوګرافي د ولسي جرګې د غړو په واک کې ورکړل شوی او له دی سره به په ولسي جرګې کې د خلکو استازی و توانیږي د ولسمشر له خوا د کابینې وړاندې شوو وزیرانو او دهغوی د زده کړو په هکله بشپړ معلومات تر لاسه کړي. طمع کیږي چې نن به د ولسي جرګې غړي د جمهور رئیس کرزی له خوا د وړاندې شوی کابینې وزارتونه ته د اعتماد رای ورکړي.

کمیسیون امور دفاعی وتمامیت ارضی مسوولین وزارت دفاع ملی را فراخواند

کمیسیون امور دفاعی وتمامیت ارضی شماری از مقامات بلند رتبه وزارت دفاع ملی را دیروز به این کمیسیون فراخواند. نورالحق علوی رئیس این کمیسیون میگوید که فراخواندن مسوولان وزارت دفاع ملی برای رسیدگی به مشکلات تنقیص شده گان وافراد که به روند خلع سلاح عمومی پیوسته اند صورت گرفته است.

جنرال ظاهر عظیمی سخنگو، جنرال محمد امین نورستانی رئیس حقوقی وجنرال عبدالله پیژنوال وزارت دفاع ملی به کمیسیون امور دفاعی وتمامیت ارضی ولسی جرګه فراخوانده شدند. این کارمندان بلند پایه وزارت دفاع بازهم تاکید کردند که روند خلع سلاح و روند تنقیص کارمندان وافسران دوجریان کاملاً جدا از هم هستند. ص۴

بشردوست: لومړی تولې جرګې په وړاندې شوې کابینه نیوکه کوله

د یکشنبې په ورځ د افغانستان د ولسي جرګې غړی داکتر رمضان بشر دوست د یوې خبرې ناستې پر مهال د ولسي جرګې له خوا د باورد رایې لپاره د وړاندې شوی کابینې د لست منل له دلوت سره جوړ جاړې وبلل. ۴مخ

انفجار ماین در کنر

انفجار یک ماین دیروز درمنطقه خاکی ولسوالی مانوگی ولایت کنر منجر به زخمی شدن پنج تن از نیروهای امریکایی شد.

این رویداد زمانی رخ داد که نیروهای امریکایی درحال گزمه درآن ولسوالی بودند که هدف ماین کار گذاری شده قرار گرفتند. همچنان گفته میشود که بعد ازین انفجار صدای شلیک مرمی درآن محل به گوش میرسید. ص۴

هشدار سفیر جمهوری اسلامی ایران

محمد رضا بهرامی سفیر جمهوری اسلامی ایران درکابل در یکی از برنامه های تلویزیون طلوع هشدار داد اگر جنگ ازسوی قدرت های غربی برضد جمهوری اسلامی ایران آغاز شود، ایران با قاطعیت ازخود دفاع خواهد کرد.

سفیر جمهوری اسلامی ایران درکابل دیروز درگفتگو با طلوع به تعهد ایران نسبت به ادامه استقرار صلح درافغانستان تاکید کرد . اما اوگفت اگر کشورهای قصد داشته باشند که به بهانه بحران هستوی ایران زمینه جنگ ونارامی را درمنطقه ایجاد کنند جمهوری اسلامی ایران ازخود دفاع خواهد کرد.آقای بهرامی تاکید کرد که جنگ احتمالی درمنطقه ازکنترول همه خارج خواهدشد.

سرمقاله

مطالب روزنامهء اراده در چهار چوب قانون ومطبوعات است

یکی از موارد سیاستهای حکومت ویا دولت موجود، آزادی بیان ومطبوعات وسهمگیری مردم درپروسهء دموکراسی است که قانون اساسی نیز موید آنست.

درگرما گرم ودرآستانهء دادن رای پارلمان به کابینهء پیشنهادی، روزنامه اراده، مانند هر رسانهء دیگر ازچند روز به اینسو به انتشار آرای عامه پرداخته ومطالبی را درجهت تنویرافکار عامه مردم به دست نشر سپرده که تمامی مطالب آن در چهارچوب قانون اساسی وقانون مطبوعات بوده است.

به نظر میرسد که نشرات روزنامهء اراده به مذاق وتوقع مقامات برابرنبوده وبدون شک انتظار آنرا داشته اند که اراده پیش ازتصمیم گیری پارلمان به تائید وتوصیف کابینهء پیشنهادی وتمجید ازعملکردهای اداره های چهار ساله بپردازند(؟!)

به همین دلیل ، مقامات مربوط تیلفونی روزنامهء آزاد اراده را متهم به تبلیغات وتصریحات دامنه دار علیه خویش کرده اند، و تقاضا کرده اند که از نشر ابراز نظرها و واکنشهای مردم که ازجمله حقوق قانونی ومسلم شهروندان به شمار میرود ، خود داری صورت گیرد.

اعجاب آور است که حکومت واداره های مربوط آن که ازچهار سال به اینسو سنگ دموکراسی وآزادی بیان را به سینه می کوبند وبرهمین مبنا اجازه داده اند تا فساد ریشه داری درادارات در بی بازخواستی مطلق به رشد ونمو بپردازد، چگونه توقع دارند که یک روزنامه غیر دولتی وملی به نرخ عملکردهای ادارات دولتی نان بخورد وبه جانبداری از نهادها و کارکردهایی شان صفحاتش را سیاه کند که ازنظر مردم مُردود وقابل نکوهش است .چنانیکه آشکارا درجهت منافع ملی ومصالح همگانی سیروعمل نمیکند؟

آنچه را روزنامه اراده به دست نشر سپرده ، حقایق تلخی است که همه مردم میدانند ودرهمه رسانه ها، درطی سالهای کار اداره های موقت، انتقالی و انتخابی به نشر رسیده ومسوولین دولت وحکومت دربیانیه ها واظهارات شان پیوسته ازآن شکوه سرداده اند.

اکنون که کابینهء پیشنهادی درآستانهء ارزیابی پارلمان قرار دارد ، جای تعجب است که یکبار دیگر یکی از سیاستهایش که همانا پاسداری از آزادی مطبوعات ودموکراسی است ، طفره میرود. آیا این مورد هم مانند سایر موارد دیگر از نیم بندی ومصلحت آمیزی این سیاستها حکایت نمیکند، که حکومت ودولت موجوده دربرخی از دموکراسی وآزادی وضدیت با آن ونفی ارزشهای آن فرو لغزیده ونمیداند به کدام سوبرود ؟

به هر صورت اگر مقامات محترم تحمل شنیدن حقایق را ندارند بی جهت ادای یک ادارهء دموکرات را درنیاورند وبرسرکسی اعم بیرونی ها ودرونی ها کلاه نگذارند!

په پکتیکا کې دوه شکمن طالبان نیول شول

پرون د پکتیکا ولایت د برمل ولسوالي په سرحدي سیمه کې د ملي اردو ځواکونو د پلټنې پر مهال دوه تنه وسله وال شکمن طالبان نیولی دي. په سیمه کې د ائتلافي ځواکونو له خوا له یوه کور څخه پنځه تنه هم بیول شوی دي.

د نړیوالو ځواکونو ۱۰ تانکر سوځول شوي دي

د افغانستان په جنوب دهلمند ولایت کې د پرله پسې جګړو او وژنو د لړۍ پر دوام پرون وروسته له غرمې هم ددغه ولایت د ګرشک د حیدراباد په سیمه کې د نړیوالو ځواکونو د موټرو پر یو کاروان برید شوی دی، چې له املې یې څه ناڅه ۱۰ تانکر سوځول شوي دي. له سیمې څخه تر اوسه پورې دمرګ او ژوبلې په اړوند رونې انځور نه شته ، یوازې دهلمند یو لوړ پوړي چارواکي د ټیلفون پر کرښه له بینوا سره د پېښې پخلی کړی دی.

په ننګرهار کې سپکې او درنې وسلې ونیول شوې

د ننګرهار ولایت په چپرهار ولسوالی کې د یو شمیر درنو او سپکو وسلو مرمی نیولی شوي دي. ددغه ولایت امنیتي چارواکو تر لاسه شوي مهمات په طالبانو پورې تړلي بللي دي.په دغو نیول شوو مهماتو کې د ۸۲ ملي متری توپ اوړه یې راکتونه او هاوان په لس ګونو او د بیلا بیلو ماشیندارو د دیرشو صندوقونو په شاه خواکې مرمی شامل دی. د سیمه ییزو چارواکو په وینا نیول شوی مرمی د چپرهار په ولسوالي کې د امریکا د متحده ایالاتو په مشري د ائتلافي ځواکونو په مرسته په داسې حال کې نیولې چې په ځمکه کې ځښې شوی وی. چارواکي وایي دا مهمات په مخالفینو پورې اړه لري چې په وینایي تازه سیمې ته راوړې وی او د دولت پرضد یې تري کار اخیستې. په دې تور څوک نه دی نیول شوی تر دې وړاندې هم د ننګرهار ولایت په بیلا بیلو سیمه کې ورته وسلې او مهمات امنیتي چارواکو نیولی دی.

دنوي کابینې په اړوند دهیوادوالو نظریې

۲مخ

تر کومه به دا بې عدالتي روانه وي؟

۳مخ

د نوي کابينې په اړوند د هيوادوالو نظريې

در رابطه به لست پیشنهادی اعضای کابینه که از سوی رئیس جمهور کشور به ولسی جرگه ارایه گردیده درین شماره مصاحبه یی انجام یافته با محترم مولاداد سهیم که نقطه نظریات شان تقدیم میگردد. نابلد

محترم مولاداد سهیم نویسندهٔ محبوب کشور!

سوال: درین روزها شورای ملی درباره کابینه جدید تصمیم میگیرد، میخواهم به خواننده گان گرامی روزنامه نظر شما را برسانم اگر لطف نمایند؟

**جواب: ملت عزیز ما درست پس ازعقب گذاشتن دو دهه جنگهای خونین سیطره جویانه واقتدار گرایانه این پنجمین سال است که به رحمت سخاوت مندانه نظامی سیاسی و قدرت های جهانی از بستر داغ کوره های آتشین سربلند نموده اند جنگی که همه داشته ها وسرمایه مادی و معنوی مان را به خاکستر مبدل ساخت وزیر مبنای تاسیسات ملی کشور را از هم فروپاشید وهزاران مصایب میراث شوم ولکه ننگین وخسارات جبران ناپذیر تراژیدی بار را به مثابه ثقلت وزمین ادای دین مسوولیت های بعدی ملی امیل گردن ملت ما هک نمود وچه بسا که هنوز هم متاسفانه استبداد ، ارتجاع وعوامل شیوه های خشونت آفرین جنگسالاران بیداد میکند وهنوز هم جنگ قتل وکشتار بی امنی اختطاف اختلاس ، ترور وقاچاق جسم وروح مردم ما را شدیداً می آزارد وطی این مدت سال پنجم صرف ما توانستیم با تاسیس استناد های لرزان دیموکراسی درفضای دود وغبار شرایط ناگوار حاکم برجوی حیات ملی حداقل قانون اساسی وسیاست خود یک مسلکی واکادمیک قدرت خاطر اکثریت جدید، رئیس جمهور مسلک مشخص علمی برخورد دار نیستیم که جنگسالاران را درنظر منتخب وپارلمان ودارای قوانین مربوط به قادر باشد با اتفاق نظر داشته باشند به عقیده دیموکراتیک داشته خود میباشد به عباره کامل ومطابق به منافع من درلست ترکیبی باشیم گذشته ازآن از دیگر سیاست خود یک ملی و تحقق رعایت ارج اعضای کابینه جدید با عمرترکیب اخیر کابینه مسلک مدبرانه ،ماهرانه گذاری به آرزوی مردم در نظر داشت اوضاع داغ جناب آقای کرزی اضافه ،ظریفانه وزیر کانه با استفاده از روحیه عالی وحساس کنونی حاکم از یکسال سپری شد که میباشد که محراق کابینه اسلامی وفرهنگ وحدت برجوی ملی بین المللی طی این مدت نه تنها مرکز هنرنمائی های گرامی مطابق به استعداد کشور این بار نیز شاید کوچکترین بهبودی در سیاسی نیز میباشد لذا وظرفیت علمی به اعضای آقای کرزی طمع وضع فلاکت بار اجتماعی یک وزیر ضمن داشتن کابینه رای اعماد بدهند آزمندانه خاطر کسانی را و اقتصادی مردم به تخصص مشخص مسلکی چه در حریم وفضای در نظر گرفته باشند که وجود نیامد بلکه اوضاع باید از حداقل هنر سیاسی پارلمان انارشیزم به سرنوشت جنگ وصلح بدتر از گذشته دارد به سیاسی نیز برخوردار انشعاب گرایانه تفوق حاکمیت می چلانند. طرف ناهنجاری هان بی باشد تا قادر باشد بحیث طلبانه سمتی تنظیمی سوال: درباره ظرفیت اعتمادی ها وعقده مندی یک دایر کننده وممثل قومی نژادی دینی وغیره کاری وزرای آینده های روانی ونارضایتی موفق معیار تحقق حکم فرماست لذا رئیس جمهور چه می های علیه قدرت حاکمه قانونیت وخادم دلسوز موجودیت متعصبین اندیشید؟ سیر قهقراهی اش را طی به مردم خود باشد عقگبرایان وجنگسالاران جواب: پیشداوری ها می نمایند لذا من شخصاً وصداقت مندانه درپارلمان هرگونه توافق وپیش بینی های کدام دست آورد درحیطهء مسوولیت نظر کامل در ارتباط به عجولانه در ارتباط بر مشخص کاری را که مربوط به خود به حیث رای سالم به وزراء موفقیت وظرفیت کاری میتوانست حداقل قناعت یک مدیر ومربی سالم انتخابی آقای کرزی را از وزرای آینده از قضاوت خاطر ملت را فراهم ادای دین ووظیفه نماید حیطه باور اعتماد سیاسی عاقلانه سیاسی هر میساخت در عملکرد اگر هدف از کابینه مردم مردود میداند تحلیل گر موفق اعضای کابینه طور بارز سیاسی یا سیاسی بودن (الغیب وعندالله) وکارشناس مطلقاً بدور مشاهده نمی نمایم لذا کابینه به مفهوم اساس سوال: آیا رئیس جمهور است ولی هرگاه اعضای کابینه قبلی یک ارگان مصلحت ها باشد این درانتخاب کابینه تحت کابینه درتناسب موثر وکارساز به نفع گزینش خلاف حکم فشار داخلی و خارجی استعداد مسلکی صلح، امنیت، عدالت و وجدان سالم سیاسی بود یا اینکه مستقل از وظرفیت های دانش رفای مردمی نبود، وجفا وخطا وگناه بزرگ صلاحیت خود کار گرفته علمی شان ازجانب وقسمی که شما سوال آگاهانه ونا بخشودنی باشد؟ پارلمان موفقانه کسب نمودید کابینه دیروز به علیه آرامان ملت جواب: جناب آقای رأی اعتماد نمایند. این موازات طمع خاطر مردم ومصالح علیای میهن کرزی واقعاً یک امر میتواند امیدواری یک کابینه بی ظرفیت محسوب میشود چه این شخصیت دیموکرات های زیادی را در ارتباط غیر کاری بود. ویا یک کشور مخروبه به آبادی دگر اندیش وعدالت به ارتقای ظرفیت کاری کابینه دارای ظرفیت مجدد خود استعدادها ، پسند اند دست شان به کابینه آینده در راه کاری نبود. صداقت کاری ها خون ملت وجنایات تأمین صلح، عدالت ، سوال: شما درباره وشایسته سالاری ها اشد جنگی آغشته نیست واز قانونیت ومردم سالاری مسلکی بودن وزراء ضرورت را احساس اعتبار ملی سیاسی جهانی نسبت به کابینه قبلی در وکارآیی اینده آنها ومطالبه می نماید. برخوردار بوده وسخت خاطر محزون ملت عقب درصورت که از طرف سوال: آیا در وقست آرزو دارند که افغانستان مانده وزجر کشیده ما شورای ملی رأی تائید تصمیم گیری درباره وملت افغان را پیشرفته تداعی نماید . درغیر آن بگیرند چطور می کابینه جدید شورا ومرفه درآینده ببینند درموجودیت یک کابینه اندیشید؟ تصمیم واحد خواهد ولی متاسفانه طی مدت معلول ، معیوب ، جواب: سیاست چون داشت یا اینکه به اساس چهار سال زعامت به مصلحتی وبی کفایت آب وهوا ونور آفتاب تمایلات وارتباط دسته فشار چالش های کشور بیشتر وبدتر از هرگز نمیتواند از ارتباط دسته خواهد شد؟ متعددی مواجه بوده اند گذشته ها مورد تهاجم به اندیشه های پویا جواب: میدانیم که ما از وناگزیر روی مصلحت مصایب وبدبختی ها ومتجسس مجزا باشد موجودیت یک پارلمان های سیاسی درساختار قرار خواهد گرفت.

لا تر اوسه د مسوولیت ځینې ځوکې د غیر مسلکي اشخاصو په واک کې دي

اشرف

موږ اوس ازادی لرو او ورسره اداری فسادونه هم ددموکراسی په لاره مو حرکت زیات شوی. د دی ټولو کړی دی! او له همدې ازادی او بدبختیو او اداري فسادونو د دموکراسی څخه په استفاده رامنځته کیدو یو علت هم په مومنات ګوډ حرکت پیل کړی دولتي ادارو کې د بیلا بیلو دی د ولسمشر ټاکل د اساسي ارتباطاتو او اړیکوپه اساس قانون جوړول او دغه راز د ستر غیر مسلکي اشخاص لاڅه او با صلاحیته تقنیني ارګان چې د خصوصي زده کړو لپاره د ملي شورا د غړو درلودونکی دمسوولیت په ټاکل. که څه هم په دغه دریو ځوکیو کې مقرر شوی دی واړو کې نیمګړتیا او د خلکو مقرر لاڅه چې ان په کابل بنار انتقادونه له پامه نشو کې ورته د ریاست ځوکی غورځولای خو له ډیرو اوږدو ورکړل شوی ان دا چې تقاعد کلونو څخه وروسته پدې لاره شوی کسان بیرته د ادارو په حرکت کې هر څومره صداقت راس کې ټاکل شوي دي چې او رښتینولی په پام کې ونیول مورې په هیڅ صورت کې له شي له نیمګړتیاوو خالی نه داسې کسانو څخه د کار کولو وی.

خو که دی پورتنیو هیله نشو درلودای دا په نیمګړتیاوو لړ څه څنګ لری هیواد کې د روانې بدبختۍ شو ویلای شو چې لا اوس هم نښه ده موږ له یوې خوا له زموږ په وړاندې زیاتی دندی بدبختیو د خلاص او د په مخکې پرتې دی ځکه چې د جوړولو په لوری روان یو او له ځلورو کلونو په اوږدو کې بلې خوا په هیواد کې مسلکي مسوولینو نشوای کړی چې په اشخاص چې د بیت المال په خپلو ادارو کې اړوند کارونه پیسو روزل شوي تربیه شوي او په خپلو کارونو کې زیاتی او د خلکو تجربې لرې او د پلان جوړولو انتقادونه له منځه یوسي او په پاره کارونو کې پوره مهارت او خپلو وزارتونو بریالي اوسي. تجربه لري له دندو لیري او رئیس جمهور او یا یو وزیر شړل شوی او د خپلې کورنۍ نشي کولای چې په یوازې ځان لپاره د ډوډۍ پیدا کولو لپاره بریالي اوسي تر هغه پورې چې په شاقه او جسمي کارونه چې نور پرسونل ورسره د مرستې ورته نه دی روزل شوی بوخت او کمک لاس ورنه کړي په هر شوی او خایونه یې د وزارت او ولایت کې داسې خصوصي زده کړو. له ۱۲ کسان زیات لرو چې په قانون ټولګي څخه د کمو زده کړو او یا د خپل مشر په بدنامی ځښتنانو غیر مسلکي کسانو پسې نه ګرزي بلکې یوازې او تقاعد شوو کسانو په جلا جلا یوازې د پیسو د لاسته راوړلو ارتباطاتو نیولی دی همدا په هڅه کې وي پدې توګه علتونه دي چې وزیرانو په قانون تري پاتی کیږي. خپل وخت ونشوای کړی چې د همدا اوس چې په خبري رسنیو خیلو وزارتونو اړونده کې د ولسمشر کرزی په کابینه نیمګړتیاوی او د خلکو زیات انتقادونه کیږي علت یې انتقادونه له منځه یوسي او په همدا دی چې ځوکی یې خپلی خپلو وزارتونو بریالي اوسي. اهل او مسلکي اشخاصو ته رئیس جمهور او یا یو وزیر سپارلی نه دي. ۴مخ نشي کولای چې په یوازې ځان

انجنیر ذکریا

تر کومه به دا بي عدالتي روانه وي؟

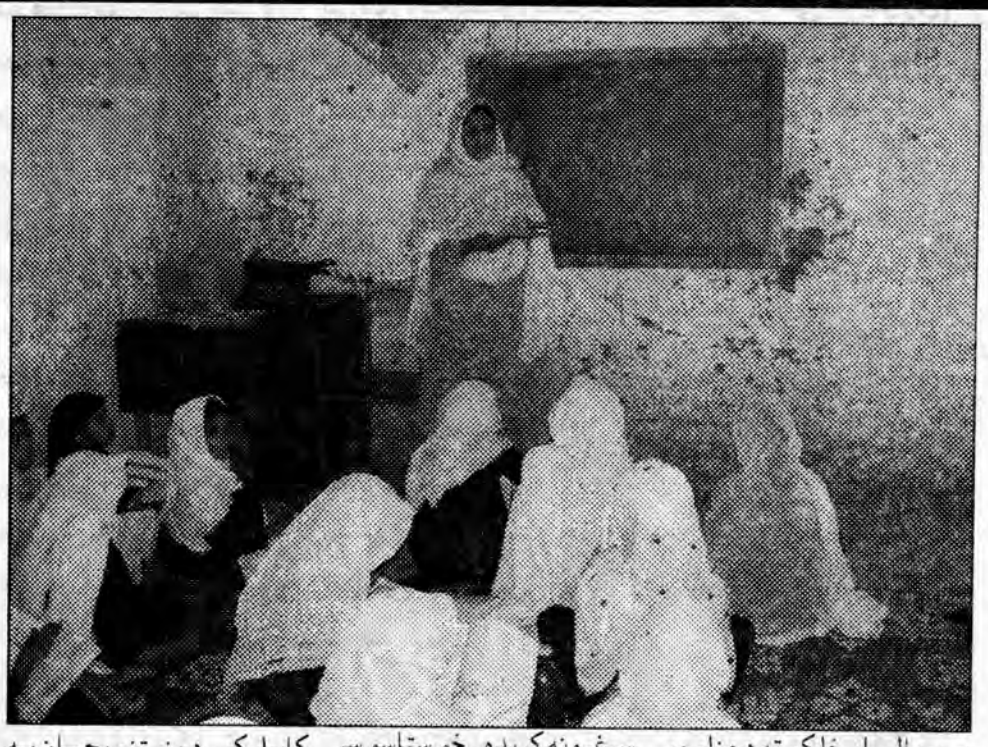

ما په دې لیکنه کې هڅه کړېده سپیني خبرې وکړم او هر څه په روښانه ډول مطرح کړم او نور هم ددغو نظرونو موافقین او مخالفین ،دې ته رابولم چې دوی هم په دې اړوند خپل نظر په روښانه ډول څرګند کړي. ځکه د ستونزو پتېدل هغوی حل کولای نه شي بلکې نور یې هم زیاتوي اوژوروي یې.

زه مخکې له دې نه چې ددې لیکنې اصلي مطلب ته راشم، لومړی غواړم د هغو مسایلو په اړوند خپل آندونه او نظریات څرګند کړم ، کوم چې په دې لیکنه کې تماس ور سره نیول شوی دی ، تر څو زما د خبرو نه ناسم پوهاوی را مینځ ته نه شي. زه په دې باور یم ، چې زمونږ تر ټولو ستره ستونزه د یوې واحدې ملي ټولنې نشت والی دی د ملي ټولنې د جوړېدو لپاره باید د افغانستان ټول خلک په ګډه هلي خلي وکړي او دا کار د سالمو ډیالوګونو، کنفرانسونو، علمي او څېړنیزو سرښړو له لارې کېدای شي د ملي ټولنې د جوړېدو لپاره تر ټولو لومړني شرایط دادي چې د ټولنې ټول غړي د قوم ، ژبې ، مذهب او نورو توپیرونو نه پرته په عمل کې یو ډول امتیازات او مکلفیتونه ولري ددې کار لپاره تر ټولو مهمه داده ،چې په اساسي او نورو قوانینو کې دغه اصل غبرګون وموميي اوس تقریباً دا کار شوی دی او قوانین د ډموکراسۍ د نړیوالو اصولو سره سم ترتیب شویدي اصلي موخه داده چې د افغانستان ټول اوسېدونکي باید په عمل کې ، نه د کاغذونو پر مخ ، خانونه د یو شان حقوقو خاوندان احساس کړي په افغانستان کې هیڅ یو مقام ته ، د عادي مامور نه نیولې بیا تر ولسمشر پورې ، د رسېدو لپاره معیار باید په کوم قوم ، مذهب ، سمت ، ژبې او یا نورو علایقو پورې تړل نه وي ، بلکې هر مقام ته د رسېدو لپاره یوازنی معیار پوهه او وړتیا وي د قومي ، ژبنې ، سمتي ، مذهبي او نورو علایقو له مخې نه باید څوک وړتیل شي او نه کوم امتیاز تر لاسه کړي او ټول ځلک د مساویانه شرایطو نه برخمن وي او ټول دیوه ملي هویت (افغان) خاوندان وي.

ټول خلک چې په افغانستان کې اوسېږي باید په خپله مورنۍ ژبه وړته د زده کړې شرایط برابر شي او وکړای شي خپلې ژبې ته وده ورکړي اوخپرونې په وکړای شي.

په دې صورت کې به نو د افغانستان ټول اوسېدونکي باید په عمل کې ، نه د کاغذونو پر مخ ، خانونه د یو شان حقوقو خاوندان احساس کړي په افغانستان کې هیڅ یو مقام ته ، د عادي مامور نه نیولې بیا تر ولسمشر پورې ، د رسېدو لپاره معیار باید په کوم قوم ، مذهب ، سمت ، ژبې او یا نورو علایقو پورې تړل نه وي ، بلکې هر مقام ته د رسېدو لپاره یوازنی معیار پوهه او وړتیا وي د قومي ، ژبنې ، سمتي ، مذهبي او نورو علایقو له مخې نه باید څوک وړتیل شي او نه کوم امتیاز تر لاسه کړي او ټول ځلک د مساویانه شرایطو نه برخمن وي او ټول دیوه ملي هویت (افغان) خاوندان وي.

ټول خلک چې په افغانستان کې اوسېږي باید په خپله مورنۍ ژبه وړته د زده کړې شرایط برابر شي او وکړای شي خپلې ژبې ته وده ورکړي او د قوانینو د ډموکراسۍ د نړیوالو اصولو سره سم ترتیب شویدي اصلي موخه داده چې د افغانستان ټول اوسېدونکي باید په عمل کې ، نه د کاغذونو پر مخ ، خانونه د یو شان حقوقو خاوندان احساس کړي په افغانستان کې هیڅ یو مقام ته ، د عادي مامور نه نیولې بیا تر ولسمشر پورې ، د ټولو ستره ستونزه د یوې واحدې ملي ټولنې نشت والی دی د ملي ټولنې د جوړېدو لپاره باید د افغانستان ټول خلک په ګډه هلي خلي وکړي او دا کار د سالمو ډیالوګونو، کنفرانسونو، علمي او څېړنیزو سرښړو له لارې کېدای شي د ملي ټولنې د جوړېدو لپاره تر ټولو لومړني شرایط دادي چې د ټولنې ټول غړي د قوم ، ژبې ، مذهب او نورو توپیرونو نه پرته په عمل کې یو ډول امتیازات او مکلفیتونه ولري ددې کار لپاره تر ټولو مهمه داده ،چې په اساسي او نورو قوانینو کې دغه اصل غبرګون وموميي اوس تقریباً دا کار شوی دی او قوانین

تر کومه به دا بې عدالتي ...

که چېري د پښتنو رونړ آندو دا ادعاوي سمي وي ، نو بيا ولي د دغه اوسني نا سم حالت دسمون لپاره کوتلي ګامونه نه پورته کېږي او يا لااقل په دې هکله بحثونه ولي نه تر سره کېږي ، چې څنګه د دې دسمون له پاره تدابير پلي شي . د ښوني او روزنې وزارت او حکومت په ټولیز ډول ولي د دغو غوښتنو په هکله هېڅ غبرګون نه ښيئي.

د دولتي چارواکو دغه سکون د دې مانا لرلای شي چې د دوی د دغو غوښتنو په وړاندې قانع کوونکی ځواب نه لري او دغه غوښتنې حق په جانب دي کله چې خبره داسې وي نو بايد افغان رونړ آندي د خپل دغه حق لپاره هڅه وکړي او مسوول مقامونه قانع کړي.

ځينې کسان چې پوره صلاحيت لري هڅه کوي په پښتني سيمو کې په راډيو ، ټلويزيون ، ورځپاڼو او مجلو کې بايد هرومرو پارسي وکارول شي ، خو په کابل او نورو سيمو کې بيا د پښتو ژبې د کارولو مخه نيسي . سربېره پردې د اساسي قانون خلاف ، په افغانستان کې منل شوې ترمينالوژي ليري کوي او پرځای يې د نورو هيوادونو ترمينالوژي کارول کېږي لکه شهرداري ، دانشګاه ، دانشکده او نور .

هر کله چې په يوه ټولنه کې بې عدالتي شتون ولري ، نو هغه خلک چې بې عدالتي ورسره شوې وي ، ناهيلي کيږي او کله کله د دغو ناهيليو له املې ناوړې نتيجې رامنځته کيږي.

د پښتو ژبې او پښتنو په وړاندې د ځينو لوړپوړيو دولتي چارواکو چلند ډېر پښتانه او په ځانګړي توګه رونړ آندي يې د حکومت نه ډېر ناراضه کړيدي او د دوی دغه نارضايتي کولای شي د افغانستان پراوسني پوځي سياسي حالت ډېره ناوړه اغيزه وکړي او کولای شي د خلکو د همکاری کچه ډېره ټيټه کړي .ترهګر او د حکومت وسله وال مخالفين کولای شي د دوی دغه نارضايتي نه ګټه پورته کړي او هغوی هم د حکومت پر ضد کارونو ته وهڅوي .ځکه نو هم ډېره اړينه ده چې دغه بې عدالتي له منځه ولاړه شي او د دغه ډول ناوړو پايلو مخه ونيول شي .د دغې بې عدالتی د لېرې کولو لپاره يو منظم پلان جوړ شي او د هغه له مخې ګام په ګام مخ ته ولاړشو .

لکه څنګه چې په تېرو دوو نيمو لسيزو کې (د روسانو د تېرې د وخت نه) پښتو ژبې ته هيڅ ډول خدمت نه دی شوی اود حکومتونو له خوا هم ډېره ځپل شوی ده ، نو اوسنی حکومت بايد د پښتو ژبې په وړاندې د مثبت توپير نه کارواخلي .په دې ماناچې يو لړ داسې تدابير بايد پلي شي چې هغه د پښتو ژبې د ودې سره مرسته وکړي .د دې لپاره دا لاندې ټکي په نظر کې نيول کېدای شي :

۱ - د معياري پښتو د رواجولولپاره د پښتو ژبې د پوهانو علمي سيمينارونه ، سمپوزيمونه ، کنفرانسونه او نور جوړ شي .داځکه چې په تېرو دهرشو کلنو کې هيڅ داډول اقدام نه دی ترسره سوی .ژبه خو وده کوي او بدلون مومي ، خو تېرو حکومتونو د خپل پښتو ضد ماهيت له مخې داډول اقدامونه نه دي ترسره کړي.

۲ - په پښتو ژبه کتابونو ، مجلو ، ورځپاڼو او نورولپاره د بهرنيو هيوادونو په مرسته په ځينو سيمو (پکتيا ، تګرهار ، کندهار اونورو) کې ستړي مطبعي جوړې شي .همدا اوس افغانان پاکستان ته ځي او هلته خپل کتابونه ، مجلې او نور آثار چاپوي .حکومت بايد دغو مطبعو ته سبسايډي ورکړي ، تر څو ددغو کتابونو بيه ټيټه شي او هر څوک ددې توان پيدا کړي ، چې هغه تر لاسه کړي .

۳ - زه دا خبره منم چې په دولتي ادارو کې د پښتو ژبې تعميم د يو څو ورځو ، اونيو او مياشتو کار نه دی او دا بايد ديوه منظم پلان له مخې عملي شي .د دې کار لپاره دي يو شمېر پښتو ژبپوهان د داسې کسانو سره چې د کمپيوټر په چاره کې لاس رسی لري ، وګمارل شي ، تر څو په دولتي ادارو کې د پښتو ژبې د کارولو لپاره يو زيات شمېر ستندرډ ليکونه (مکتوبونه) ترتيب کړي او هغه دي بيا په سي ډي ګانو کې ثبت او په وړيا توګه دي دافغانستان ټولو دولتي او نادولتي اداروا و نورو مينه والو ته ورکړه شي ، تر څو هر څوک وکړای شي په رسمياتو کې د هغه نه کار واخلي.

۴ - د جمهوري رياست او يا د پارلمان له خوا (يا په ګډه) دي يوه مقرره تصويب شي ، په کوم کې چې ټولو ادارو ته لارښونه شوې وي ، چې په پښتو ژبه ليکل شوو ليکونو او نورواسنادو منل ضروري دي او د دې يادونه دي هم وشي ، چې هر څوک کولای شي د دواړو ژبو (پښتو او پارسي - دري) نه په هره يوه چې وغواړي مکتوبونه وليکي .دغه مقرره بايد هر وزير ياد اداري مشر په خپلو مربوطاتو کې توضيح او تشريح کړي.

۵ - په کابل او نورو سيمو کې دي ، په پښتو ژبه دزده کړو لپاره بېله ځنډه اقدامونه و شي .د دې کار لپاره کېدای شي له دوو واريانتونو نه کار واخستل شي:

الف - په هره ښونځی کې يوه ټولګی پښتو او يوه ټولګی پارسي - دري وي.

ب - په هره سيمه کې يوه پښتو او يوه پارسي - دري ښونځی سره ببلي شي .او يا هم کېدای شي د کار پوهانو له خوا بل د منلو وړ واريانت انتخاب شي.

په وروستۍ برخه کې زه غواړم ووايم چې د دې ليکنې نه زما موخه په هيڅ ډول دا نه ده ، چې زه په افغانستان کې د مېشتو قومونو نه دکوم يو سره دښمني او کينه لرم او يا مې کومه ژبه خوښه نه ده . برعکس زه په دې باور يم چې په افغانستان کې ټول مېشت قومونو سره ورونه دي او ټولو ته درناوی لرم او زما په آند دا دافغانستان ښکلا ده چې په ښلابلو قومونو ، مذهبونو او اتنيکي ګروپونو پوری اړوند خلک ژوند پکې کوي .زه په دې باور يم چې موږ ټول په دې محکوم يو چې يو دبل سره يو ځای ژوند وکړو .آيا ښه به داوي چې دغه ژوند يو دبل سره په دوستي ، ورورګلوي او مينه کې وکړو او ټول خپلې هلې ځلې دې ته راغونډې کړو چې خلك مو سوکاله ، هوسا او په آمن کې ژوند ولري ؟ او که نه يو بل ته توطيې جوړې کړو ، يو د بل سره کرکه او کينه ولرو او يو بل ووژنو او دښمني سره وکړو ؟ زما په باور لومړی واريانت به په افغانستان کې د ټولو خلکو (د اقليت او اکثريت د په نظر کې نيولو نه پرته) په ګټه وي او د هغه ثمره به ټولو ته ورسېږي .ددوهم واريانت په صورت کې به يوازې زموږ د ګډ هيواد دښمنان چرچې وکړي او موږ به د نورو اوږدو کلونو په اوږدو کې بيا هم دغه ډول بد حالت ولرو ،لکه چې تېرې دوه نيمې لسيزې يې غوره ببلګه ده .په ټوله کې دهيڅ يو هيواد خلک د دښمنی ، کرکې او کينې له لاړې د پرمختګ لوړو پراوونو ته نه دي رسېدلي ، بلکې که د پرمختللو هيوادونو تاريخ ته کتنه وشي ، نو ټولو هغه وخت پرمختګ کړی دی ، چې په ګډه يې د خپل هيواد دودي او غوړيدو لپاره متې رانغښتي دي .نو که موږ هم غواړو د اقتصادي لحاظه غوړېدلې ، سوکاله او امن ټولنه ولرو نو بايد يو دبل سره دوستي او وروګلوي ولرو .دبرې يوازنی لاره دغه ده.

خو ددې خبرې نه بايد په هيڅ صورت داسې تعبير او استفاده ونه شي چې پښتانه او يا بل کوم قوم دي د خپلو حقوقو نه تېر شي او په هيواد کې دي عدالت نه تينګېږي .برعکس بې عدالتي او د حقوقو نه د خلکو بې برخې کېدل ، د پرمختګ مخه ډېوي .ګوره دا متل څومره پر ځای دی چې وايي « ورورې به کوو ، خو حساب به تر مېنځ وي » او يا « که شپه تياره ده ، خو مېنې په شمار دي.«

هيله من يم چې په ډېر ژر ډې کې به دغه بې عدالتي له مېنځه ولاړه شي .خو ددې خبرې کول غواړم ، چې هيڅ چا هيڅ کله په اساني سره هيڅ شی نه دی تر لاسه کړي .خصوصاً دغه ډول يو لوی کار خورا ډېرې هلې ځلې غواړي او زه باور يم ، چې افغان رونړ آندي به دې موخې ته درسېدو لپاره خپل زيار او هڅې ونه سپموي

بشر دوست: لومړی...

بشر دوست دا هم وويل چې د نوی کابينې له اعلان سره سم ټولې جرګې په نوی وړاندې شوی کابينې نيوکه کوله خو د شنبې په ورځ بياهر څه اوښتی وو ، د تيرې شنبې په ورځ د افغانستان ولسي جرګې له اوږدو او تودو بحثونو وروسته د رايو په غوڅ اکثريت د ولسمشر حامد کرزی د هغې نوی وړاندې شوی کابينې جوړښت د باور درايی لپاره وړمانه چې ۲۵ غړي لري. وړاندې تر دې چې جرګه د دولت نومورې جوړښت ومني ګڼ شمير وکيلان په دې جوړښت ناخوښه وو او ويلې چې دومره وزارتونه د دولت اقتصاد له پښو غورځوي.

داکتر رمضان بشر دوست هم له هغو وکيلانو له ډلې څخه و چې د ولسي جرګه د شنبی ورځې په پريکړه ناخوښه او دايې د دولت او پارلمان تر منځ يو ج ، جاړی وباله.

کمیسیون امور دفاعی...

و مسوولیت کسانی را که به روند خلع سلاح عمومی پیوسته اند دفتر سیاسی سازمان ملل درافغانستان به عهده دارد درحالیکه موضوع تنقیص ها برای اینکه طبق توافقات بن عمل شده باشد وزارت دفاع ملی روی دست گرفت وتاکنون هم تلاش های ممکن برای حل مشکلات تنقیص شده گان انجام شده است . درهمین حال کمیسیون امور عدلی وقضائی څارنوال موظف دوسیه عبدالرحمن مرد مسیحی شده افغان را به این کمیسیون احضار نموده بود تا برای نشست عمومی بعدی ولسی جرګه گزارش بدهند.

انفجار ماین ...

روزگذشته محمد حنیف که خود را سخنگوی گروه طالبان میخواند به رسانه های خبری گفته بود که درولسوالی منگی ولایت کنر یک موتر نیروهای امریکایی را با تمام سرنشینان آن توسط ماینی که از راه دور اداره میگردید به هلاکت رسانیده اند اما نیروهای ائتلاف در کابل میگویند که درنتیجه این رویداد تنها پنج تن از نیروهای ائتلاف جراحت سطحی برداشته اند.

لا تر اوسه...

اوپه سپارلو کې کنترول او څارنه هم نشته هر وزير مجبور چې کلکه څارنه او کنترول ولري اوس چې وزيران له ملي شورا څخه پاس کيږي بايد هر وزير د اوس وخت ټول انتقادونه او نيوکې په پام کې ونيسي او هغه څوک چې قانونی کار سرته نه شي رسولی بايد له دندې ليرې کړي خو پوښتنه داده چې څنګه يې وپيژني په لومړی ګام کې لازمه ده چې په هر وزارت کې د کار کوونکو سوانح او د تحصيلي سندونو د ليدلو په برخه کې له سره نوی نظر وکړي او جعلی سندونه بيرته ختم کړي.

تصحیح ضروری

با پوزش از خوانندگان گرامی:
در صفحه دوم شماره ۱۰۳ روز یکشنبه ۱۳ حمل ۱۳۸۵ روزنامهء اراده در مطلبی تحت عنوان (**د نوي کابينې په اړوند د هيوادوالو نظريې**) مصاحبهء انجام یافته بود با محترم عبد العلیم صافی، اشتباهاً عبد العظیم صافی تذکر یافته بود. امید مصاحبه را بنام عبد العلیم صافی تصحیح و بخوانید.

اراده
زیر نظر هیات تحریر انتشار میيابد
موسس وصاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: سهراب دیدار
اراده در ویرایش و پیرایش مطالب دست باز دارد
آدرس: پروان مینه (ایستگاه سینمای بهارستان سرک مسجد حاجی میر احمد خانه نمبر۹۵)
موبایل: ۰۷۰۲۲۲۷۲۶
ERADA Daily
روزنامه آزاد وملی نشریه مرکزنشراتی افغان
اندیشه وعقاید مطرح شده ازسوی نویسنده گان به خودشان مربوط است
کمپوز و دیزاین: انجینیر محمد جمیل "امیری" و سبحان الله "داودزی"
چاپ: مطبعه مرکزنشراتی افغان
قیمت یک شماره ۳ افغانی
Daily Independent Publication, Publisher: Afghan Media Resource Center
Founder: Haji Sayed Daud, Chief Editor:Suhrab Didar (Mobil phone :070222726)
eradadaily@yahoo.com
eradadaily@hotmail.com